

DETSKÝ ČIN ROKA 2023 POSOLSTVO O DOBRE Z KRAJINY DETÍ

40 skutočných príbehov o dobre čítalo 26 061 detí z 318 slovenských škôl a cez reálne príbehy sa učili ako pomáhať ľuďom i prírode. Tieto deti ako detská porota rozhodli, ktoré skutky získali ocenenia Detský čin roka 2023

23. ročník projektu prebieha pod záštitou prezidentky Slovenskej republiky Zuzany Čaputovej a pod záštitou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Príbehy sú stále živým a účinným nástrojom vedenia a učenia ľudí, pretože názorne ukazujú, akým spôsobom si ľudia dokážu poradiť s reálnymi problémami a záležitosťami.

Kľúčové témy detských príbehov sú: hodnota ľudského života, pomoc v rodine, priateľom i cudzím ľuďom, integrácia zdravých a postihnutých, ochrana prírody. Svet projektu Detský čin roka je taký, v ktorom by sme všetci chceli žiť - plný vzájomnej spolupráce, rešpektu, spolupatričnosti a nezištnej pomoci.

«Projekt Detský čin roka je ako „terapia dobrom“. Všetci, deti i my dospelí, potrebujeme vedieť, že sa okolo nás dejú aj dobré veci.

Príbehy sú archetypy, akési praobrazy správania a myslenia. Do istej miery vyjadrujú základné chápanie sveta a nás ľudí v ňom Domnievam, že keď sme konfrontovaní s reálnym, skutočným príbehom, v ktorom je dieťa citlivé a vnímavé voči svetu okolo, je empatické a nezištne pomáha, je to tá najlepšia cesta nielen pre to dieťa, ale aj pre nás dospelých ako si v sebe kultivovať dobro. » dodáva k projektu Saša Broadhurst-Petrovická, štatutárka OZ Detský čin roka.

Priebeh projektu Detský čin roka 2023

V prvej etape projektu občianske združenie Detský čin roka motivovalo deti k robeniu dobrých skutkov a vyzvalo deti i verejnosť k zaslaniu príbehov o dobrých skutkoch detí. Písali deti, učitelia, rodičia i neznámi ľudia, ktorým deti pomohli.

40 nominovaných príbehov

Počas leta výberová komisia vybrala 40 nominovaných skutkov v nasledovných ôsmich kategóriách: **Záchrana života, Pomoc v rodine, Pomoc rovesníkom, Pomoc iným ľuďom, Pomoc prírode, Dobrý nápad, Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin a Dobry čin na nete.**

Detská porota - čítanie príbehov na školách

V druhej etape projektu učiteľia s deťmi čítali príbehy na hodinách etickej výchovy, slovenského jazyka, náboženskej výchovy či v školskom klube. Spoločne sa rozprávali s deťmi o príbehoch a hodnotách, ktoré detské skutky prinášajú.

V roku 2023 boli príbehy k dispozícii aj v online forme. Príbehy načítali Katarína Brychtová a Ludwig Bagin a sú dostupné na webstránke www.detskycin.sk. Tento nový spôsob prezentácie príbehov bol veľmi využívaný pedagógmi a všetky kategórie mali spolu **takmer 15 000 vzhliadnutí**.

Každé dieťa malo právo vybrať a oceniť jeden z príbehov v každej kategórii, čo je podľa pedagógov mimoriadne zaujímavá skúsenosť pre deti. Uvedomujú si rozdiely vo výbere príbehov, učia sa chápať rozdielnosť vo vnímaní, navzájom o príbehoch rozprávajú. Právo individuálneho hlasu dalo každému dieťaťu možnosť uvedomiť si vlastnú hodnotu a akceptáciu zo strany ako kolektívu, tak i celej spoločnosti.

26 061 detí z 318 slovenských škôl rozhodlo, ktoré skutky získali ocenenie v jednotlivých kategóriách.

Online Anketa pre verejnosť v spolupráci s darcovským portálom ĽudiaĽuďom.sk

Anketa pre verejnosť bola realizovaná predovšetkým pre dospelých, ktorí touto formou mohli podporiť dobro a inšpirovať sa dobrými skutkami detí. Je to tiež cesta, ako upriamiť pozornosť verejnosti k témam, ktoré projekt prináša. *V tomto roku sme sa rozhodli, že odmeníme prvé tri deti s najvyšším počtom hlasov. Cenou sú nové notebooky od firmy Lenovo, ktorá sponzorské dary venovala našej organizácii a my ich s radosťou odovzdáme tohtoročným víťazom online ankety Detského činu roka,* dodáva projektová manažérka portálu ĽudiaĽuďom.sk Romana Winkler.

V online hlasovaní detské skutky získali spolu 3 854 hlasov. Skutok s najvyšším počtom hlasov vykonala Timea, ktorá zachránila naraz dva ľudské životy. Za tento hrdinský čin získala najväčšiu podporu verejnosti v počte 604 hlasov.

Víťazi jednotlivých kategórií pre rok 2023.

ZÁCHRANA ĽUDSKÉHO ŽIVOTA Sebastián zachránil život kamaráta

Traja kamaráti sa dňa 13. júna tohto roku pobrali na bicykloch do neďalekého mesta do posilňovne. Po tréningu a 10 km ceste späť domov sa rozhodli osviežiť chladeným nápojom v obecnom pohostinstve. Jeden z kamarátov sa však už podľa vlastných slov cítil slabý a nesvoj a nápoj ani nedopil. Veľmi zle osadené stĺpy v strede chodníka sa stali kameňom úrazu. Denis opisuje, že odrazu mal pred sebou tmú. Narazil hlavou do stĺpa a následne pri páde z bicykla do betónového obrubníka, nanešťastie, opäť hlavou, a zostal nehybne ležať na zemi za sprievodu silného krvácania. Náš žiak Sebastián, ktorý išiel ako prvý, sa na výkrik tretieho kamaráta otočil a zistil, čo sa stalo. Nestratil duchaprítomnosť a okamžite začal konať. Vyzliekol si svoje tričko, obviazal ním Denisovi hlavu a tlakom pritláčal na ranu. Usmerňoval kamaráta, aby zavolał záchrannú službu. Po celú dobu do príchodu

sanitky sa snažil udržiavať rôznymi otázkami Denisa pri vedomí. Sebastián si uvedomoval, že situácia je vážna, ale nevedel, ako veľmi. Keďže nehoda sa odohrala pri hlavnej ceste, snažil sa mávaním zastavovať okoloidúce autá, čo sa mu nakoniec i podarilo. Denisove oči sa pretáčali, zvuky, ktoré vydával boli „chrčavé“ a istú dobu si necítil končatiny. Minúty, kým sanitka dorazila, sa zdali byť nekonečné, i keď to tak v skutočnosti nebolo, ale celý ten čas bol pri svojom zranenom kamarátovi. Vážnosť celej situácie sa potvrdila následným privolaním leteckej záchrannej služby, ktorá Denisa transportovala do bratislavskej nemocnice. Hrdinský čin 15-ročného žiaka základnej školy potvrdili i slová lekára: nebyť toho chlapca, všetko mohlo dopadnúť inak. Celá táto nešťastná udalosť utužila priateľstvo Denisa a Sebiho. Mnoho dospelákov by v takejto situácii spanikárilo, ale Sebi to zvládol. Kameň zo srdca mu spadol až na druhý deň, keď sa s Denisom zvitáli v nemocnici a na vlastné oči sa presvedčil, že je v poriadku. Tento príbeh mal vďaka duchaprítomnosti a chladnej hlave Sebiho šťastný koniec bez trvalých následkov.

List napísala Mgr. Beáta Melegová – pedagogička, skutok vykonal Sebastián Petréc, v šk. roku 2022/2023, žiak 9. triedy, ZŠ s MŠ Školská 302, Trnovec nad Váhom

POMOC V RODINE

Simonka sa snaží nahradiť v rodine matku

Je skoro ráno, zvoní budík a rodičia začnú chystať svoje školopovinné deti do školy. Takto nejako vyzerá bežný začiatok dňa vo väčšine rodín na Slovensku. Toto ale neplatí pre Simonku, žiačku 8. C triedy. Tieto povinnosti sú každodennou súčasťou a samozrejmou jej tínedžerského života. Namiesto stretávania sa s rovesníkmi, mimoškolských aktivít a života, ktorý prežívajú deti v tomto veku, Simonka musí zvládať starostlivosť o svoju rodinu. Musela predčasne dospieť, a tak sa stala oporou otcovi, dvom mladším sestrám a nahrádza v rodine rolu matky. Keďže jej otec nie je na tom zdravotne najlepšie, Simonka sa musí dennodenne starať o chod celej domácnosti. K jej hlavným povinnostiam patrí pripraviť, nachystať raňajky a desiatu pre dve mladšie sestry, ktoré takisto navštevujú našu školu. Po vyučovaní odchádzajú spolu domov a Simonke začínajú ďalšie povinnosti, ako pranie a žehlenie bielizne, upratovanie, príprava a kontrola sestier na vyučovanie, starostlivosť o otca, varenie, nákupy a ďalšie iné práce súvisiace s chodom domácnosti. Okrem dvoch mladších sestier musí zvládať a čeliť rôznym situáciám v súvislosti s jej ďalšími staršími, už dospelými súrodencami, ktorí žijú s nimi v spoločnej domácnosti. Popri starostlivosti o svoju rodinu je Simonka ochotná pomáhať aj pri školských a mimoškolských aktivitách. Každé ráno pri skoršom príchode do školy nakŕmi zvieratká v akváriu a v teráriách, ktoré sa nachádzajú v našom bio kútiku. Patrí aj k výborným športovkyniam, zúčastňuje sa na tréningoch a športových súťažiach, kde dosahuje výborné výkony a reprezentuje našu školu. Popritom dosahuje aj veľmi dobré vzdelávacie výsledky. Simonka pri akejkoľvek pomoci svojmu okoliu ani raz nezaváha a robí to najlepšie, ako vie. Zvláda veci, ktoré by sme mali problém zvládnuť aj my, dospelí. Je to veľká bojovníčka. Napriek tomu, že Simonka nežije bežný život 14-ročného dievčaťa, stretávame ju vždy pozitívne naladenú a s úsmevom na tvári. Veríme, že je veľa detských činov, ktoré si zasluhujú pozornosť, ale Simonka je pre nás veľkou hrdinkou a vzorom. Často nikto z nás ani netuší, čo musí Simonka zvládať, čím si prechádza, vie iba ona sama. Toto

všetko spôsobil, že v nedávnej dobe sme museli k Simonke do školy zavolať RZP, ktorá ju následne odviezla do nemocnice na JIS, kde sa potvrdil kolaps a vyčerpanie mladého dospievajúceho dievčaťa. Čakajú ju ešte ďalšie vyšetrenia. Aj napriek všetkému, čo Simonka prežila a prežíva, spolu so svojim otcom sa neustále snažia udržať, aby v ich rodine nič nechýbalo, aby tam prevládal smiech, radosť, spokojnosť a jej dve mladšie sestry zažívali pocit bezpečia, stability a bezstarostného detstva.

List napísali Mgr. Mária Vorčáková, Mgr. Antónia Lašítková – pedagogičky, skutok vykonala Simona Jaššáková, v šk. roku 2022/2023, žiačka 8. triedy, ZŠ s MŠ Oravská Polhora 130

POMOC ROVESNÍKOM

Maroš pomohol nájsť nezvestnú kamarátku

Maroš je úplne obyčajný chalan, ôsmak s veľmi dobrým srdcom. Jedného dňa sa počas svojho popoludňajšieho pobytu vonku na kolobežke dozvedel zlú správu. Jedna jeho rovesnička a kamarátka sa stratila a hľadajú ju už nielen rodičia, ale aj ďalší kamaráti a kamarátky, ba aj polícia. Rozhodol sa zapojiť do hľadania a zalarmoval aj ďalších svojich kamarátov s jediným cieľom – nájsť ju čo najskôr. Snažili sa hľadať po celom meste, najmä však na tých miestach, na ktoré spolu chodievali. Ona však nikde nebola. Po niekoľkých hodinách hľadania to jeho kamaráti vzdali. Maroš sa však nevzdával, zvlášť po telefonáte s kriminalistami, ktorí ho požiadali, aby im nahlásil miesta, kde by sa teoreticky mohla nachádzať. Blížil sa večer a Maroš sa o ňu obával, pretože ešte počas hľadania sa dozvedel o liste, ktorý ona odovzdala spolužiačke, keď sa v ten deň po vyučovaní lúčili. A práve veľmi smutné slová v liste, ktoré vyznievali ako rozlúčka s priateľmi, Maroša našartovali ešte viac, aby ju našiel. Napadlo mu ešte jedno miesto pri zimnom štadióne, na ktorom napokon naozaj bola. Po štyroch hodinách neúnavného hľadania hľadel na ňu, ako leží bezradne na múriku. Preľakol sa, lebo pôsobila naňho veľmi zvláštne. Zareagoval však duchaprítomne, opatrne sa s ňou rozprával a ona sa mu zverila so svojím problémom. Najhoršie však bolo, že odmietla s ním odísť, ba zakázala mu aj to, aby niekoho kontaktoval. Maroš mal však o ňu strach a vedel, že to tak nemôže nechať. Rozhodol sa potajomky zavolať jednému z kamarátov, aby podnikol ďalšie kroky a zalarmoval ostatných. Postupne sa tam schádzali všetci, čo ju hľadali, kamaráti a kamarátky, samozrejme, aj rodičia a policajti. Ona veľmi plakala a bola nešťastná, no po maminom silnom objatí odišla s rodičmi domov. S Marošom sa ešte rozprávali policajti. Bol síce vyčerpaný, no veľmi šťastný, že to dobre dopadlo. Hoci bol hrdinom, zostal pokorným. Okrem polície a najbližších kamarátov o tomto skutku doteraz nikto nevedel, nikomu sa nepochválil. Jedno je však isté, vďaka svojej obetavosti, húževnatosti a odvahe nielenže svoju kamarátku našiel, a tak vlastne zachránil, ale svojím dobrým skutkom prispel aj k tomu, že v ďalších dňoch sa jej život naozaj zmenil k lepšiemu.

List napísala Ivana Murdzová – pedagogička, skutok vykonal Maroš Stesňák, v šk. roku 2022/2023, žiak 8. triedy, ZŠ s MŠ sv. Cyrila a Metoda, Štúrova 3, Stará Ľubovňa

POMOC ĽUĎOM

Melánia – dieťa, ktoré je pre mnohých vzorom

Volám sa Emília, píšem vám ohľadom Melanky. Spoznala som ju na jednej akcii. Viem, že je to skvelé dieťa, poznám aj jej maminku. Melanka rada pomáha srdcom, zorganizovala pre jedno dievčatko benefičný koncert pre Natálku, keby len to, keď bolo tornádo na Morave, v hodine zachraňovala zvieratká v zoologickej záhrade, je úžasná, aj tam urobila zbierku. Je to bojovníčka, rada športuje, venuje sa boxu, robí to rada, chce byť v kondícii a jej sen je jasný: robí to, aby bola v kondícii, keď budem policajtkou, povedala Melanka. Rozhodla som sa vám o nej napísať, lebo naozaj je to dieťa s veľkým srdcom. Chce pomáhať a určite toto nie je jej posledný čin, pretože aj teraz rozmýšľa, ako pomôcť inému. Dievčatku ďakujem!

Moja 10-ročná dcéra Melanka zorganizovala benefičnú akciu pre 3-ročnú Natálku, aby mohla absolvovať delfinoterapie v Turecku. Na akcii boli známi speváci, bohatý detský program a vyzbieralo sa cca 5 000 eur, takže Natálka pôjde na liečbu delfinoterapie. Teraz momentálne prebieha jej projekt, kde pomáha chorej Melanke s nádorom v hlavičke a vysnívala jej ďalší sen, a to je dovolenka pre celú rodinu, lebo chorá Melanka chce stáť na Eiffelovej veži, je to v médiách, novinách a na sociálnych sieťach. Minulý rok pomáhala jednej rodine po tornáde v Lužiciach a mala ďalší projekt a urobila verejnú zbierku v škole pre obnovu ZOO Hodonín... Teraz chorej Melanke vysnívala koncert Majselfa, kde sa prvýkrát obe Melanky stretli a absolvovali spolu koncert. Teraz sa chystá ďalší koncert Kaliho.

Toto malé dievčatko dokázalo zorganizovať charitatívne podujatie pre malú Natáliu v Skalici, vďaka nej sa spojili celebrity, aby podporili chorú Natálku, aby sa získali financie na jej rehabilitácie a liečbu. Ďalej zorganizovala stretnutie jej menovkyne Melánie, ktoré je tiež choré dievčatko, s jej obľúbeným spevákom. Melánia Ožvaldová je najväčšia hrdinka Slovenska, ktorá napriek malému veku pomáha. Toto, čo robí ona, by nedokázali ani dospelí. Je hodná na titul detský čin roka.

List napísala Petra Černáček – matka a priatelia a známi, skutok vykonala Melánia Ožvaldová, v šk. roku 2022/2023, žiačka 4. triedy, ZŠ športová, Mallého 2, Skalica

POMOC PRÍRODE

Milanko sa postaral o zatúlaného psíka

Môj 9-ročný syn je šibal, ale s veľmi dobrým srdiečkom. Raz prišiel domov s tým, že po našej dedine sa už druhý deň potuluje menší biely psík. Bol vystrašený, hladný, pretože niektorí ľudia ho odháňali od brán svojich domov, kričali po ňom a dupali, aby odbehol. Večer pred spaním si od ľútosti aj poplakal, stále myslel na to, kde ten psík je, čo bude papať, kde prenocuje (noci boli vtedy veľmi chladné)... Prešiel víkend a v pondelok, hneď po škole, syn sadol na bicykel pevne odhodlaný prehľadať celú dedinu a psíka nájsť. O pár minút mi s plačom volal, že ho nenašiel a smutný sa vracal domov. Potom mu napadlo, že ešte v jednej ulici pozrieť nebol a psíka tam našiel. Zmäteného, vystrašeného. Syn mal prezieravo pri sebe granulky od našich 2 psíkov, a tak sa mu podarilo vystrašené psíča prilákať až k nám domov. Problém však bol, že my už 2 vlastné psíky máme a nereagujú veľmi dobre na „cudzincov“ v našom dvore, tak sme vymysleli stratégiu, že ja pôjdem s našimi psami na lúku za plotom a syn bude zatiaľ so psíkom u nás. Dal mu do misky vodičku, hladkal ho a upokojoval. Medzitým som ja volala na obecný úrad a informovala ich o túlavom psíkovi. Panie na OÚ už o ňom vedeli, už im to niekto nahlásil. Keď sme im

povedali, že psík je u nás, hneď boli ochotné po neho prísť, len nás prosili o obojok, vŕdzku a pár granúl, aby ho mohli odviezť. Všetko zabezpečil syn, čakal ich a prosil, aby nám dali vedieť, ako to celé dopadne. Panie volali do útulku a psíka si prišli zobrať. Syn sa ako-tak upokojil, ale večer si aj poplakal, bolo mu psíka ľúto. Poslali sme mu do útulku „vzdušný“ bozk na dobrú noc a dúfali sme, že si ho časom adoptuje nejaká milá rodinka, u ktorej by bol šťastný. Ale aké bolo naše obrovské prekvapenie, keď sme na druhý deň pozreli na stránku útulku, kam psíka vzali, a pri jeho fotke bol oznam, že majiteľka psíka na fotke spoznala a prišla si ho zobrať. Vyhĺkli nám obom slzy šťastia!!! Psík sa zatúlal až 30 km od svojho domova a bez obetavosti môjho syna by skončil na ulici, prípadne v útulku na ktovieaký dlhý čas a domov by sa už pravdepodobne nikdy nevrátil. Spolu sme si od šťastia poplakali a často Belka (my sme mu dali také meno, lebo jeho skutočné sme nevedeli) spomíname a tešíme sa, že sa vrátil DOMOV.

List napísala Denisa Mojžišová – matka, skutok vykonal Milan Mojžiš, v šk. roku 2022/2023, žiak 3. triedy, ZŠ Adely Ostrolúckej, Školská 341/28, Budča

DOBRÝ NÁPAD

Žiaci premenili odpad na pomoc psej škole

Jeden dobrý nápad, 54 akčných žiakov a skutok, ktorý nakoniec pomohol nielen prírode, ale aj ľuďom so zdravotným znevýhodnením, a psíkom, ktorí im pomáhajú. Keď sa od 1. januára 2022 začali zálohovať plastové fľaše a plechovky, nastala malá pohroma. V školskom bufete bolo možné si ich kúpiť, ale nie vrátiť. Rovnako ako v blízkej večierke či okolitých obchodoch. Najbližší automat na ich vrátenie je cca 1 km od školy, problémom však je, že fľaše sa musia vracaať nepokrčené a teda zaberajú veľa miesta, a navyše automat sa často kazí alebo je preplnený a proste ich nezoberie. A tak sa stalo, že končili v dobrom prípade v kontajneri na plast, v horšom kade-tade. Okrem toho, že to boli „vyhodené peniaze“, Petržalka, ako veľké panelákové sídlisko, bola naozaj zasypaná týmito obalmi okolo kontajnerov (lebo ľudia ich nekrčili, aby sa dali vrátiť a tak zaberali zrazu veľa miesta) a veru aj po sídlisku. Pár detí ich začalo zbierať. A potom sa pridali postupne viacerí a viacerí... Dali si brigádu a pozbierané fľaše začali zhromažďovať u seba v triede. Začali pridávať aj tie z bufetu, nosiť aj z domu... Rovnako aj deti z 5. B – tie dokonca kúpili prasiatko a v oboch triedach zhromažďovali fľaše – tie z bufetu, večierky, z domu, ale aj tie, ktoré pozbierali, aby neznečisťovali okolie. Deti z oboch tried ich následne odnášali na striedačku do automatu, hoci cesta nebola krátka, a vhadzovať fľaše a meniť lístky za peniaze vyžadovalo čas navyše, po škole. To ich nezastavilo! Venovali svoj čas a tvorili zbierku – nosili peniaze do prasiatka. Ku koncu roka, keď obe triedy spočítali, koľko takto nazbierali, dostali prekvapivý výsledok – podľa vyzbieranej sumy prepočítali, že spolu nazbierali a odniesli 623 ks fliaš a získali takmer 100 eur. Pri rozhodovaní, čo s nimi, nezaváhali a rozhodli sa ich neminúť, ale darovať a chceli, aby „pomohli nejakým zvieratkám“, a tak oslovili výcvikovú školu pre asistenčné psy. To sú psíky, ktoré pomáhajú v živote ľuďom so zdravotnými problémami – nevidiacim, ale aj ľuďom s autizmom či poruchami sluchu, pohyblivosti. Nielenže sa dokázali dohodnúť päťdesiaty štyria na jednom dobrom skutku a vykonal ho tak, že pomohli prírode, nakoniec ešte aj túto svoju aktivitu premenili na podporu pomáhajúcim psíkom. Za mňa je to skvelý nápad – premeniť „odpad“ na „pomoc“.

List napísala Ľubica Noščáková – pedagogička, skutok vykonal kolektív detí, v šk. roku 2022/2023, žiaci 5. triedy, CZŠ Narnia, Beňadická 38, Bratislava

CENA SAŠKY FISCHEROVEJ – MALÝ VEĽKÝ ČIN

Milan pomáha nevidiacemu susedovi

Volám sa Milan, som žiakom šiesteho ročníka. Bývam v dedine Raková so svojimi rodičmi v malom domčeku. Starám sa o slepého suseda Emila. Nosím mu vodu, jedlo a keďže nemôže chodiť, lebo je slepý, pomáham mu ísť na potrebu. Má 73 rokov, býva u nás doma. Niekedy je to veľmi náročné, hlavne večer, keď som už unavený a on potrebuje moju pomoc. Som rád, že mu pomáham.

List napísal a skutok vykonal Milan Matejčík, v šk. roku 2022/2023, žiak 6. triedy, ZŠ M. Mravca Raková 950

DOBRÝ ČIN NA NETE

Martin sa pri hraní počítačovej online hry zastal spoluhráča, ktorého urážali

Raz sme s kamarátmi hrali CSGO ako zvyčajne. Dva tímy, snaha o výhru, emócie. Stávalo sa, že občas nastala vyhrotená situácia, ale v tento deň to zašlo príďaleko. V jeden moment hry sa skupinka anglických hráčov veľmi škaredým a nevhodným spôsobom osopila na ukrajinského spoluhráča. Začali ho urážať, ponižovať, želať mu smrť, zničenie jeho krajiny... Nepáčilo sa mi to, tak som ho začal brániť. Zastal som si ho, čo sa však Angličanom nepáčilo, a tak mi vypli v hre mikrofón, aby ma nebolo počuť. Možno to bol len malý čin, no aspoň som dal najavo, že mi takéto správanie nie je ľahostajné. Áno, sú ľudia, ktorí neznesú ľahko prehru. Sú ľudia, ktorí vkladajú do hry emócie, dokonca aj kamaráti medzi sebou sa často podpichujú. No všetko by malo mať svoje hranice. Moji spoluhráči ich prekročili, a to veľmi nevhodným spôsobom. Nesmieme byť ticho. Aj keď ide len o slovné zastanie si niekoho. Už vedomie, že dotýčný ma oporu aspoň v jednom človeku, mu môže pomôcť.

List zaslal Mgr. Matej Horváth – pedagóg, skutok vykonal Martin Fajnor v šk. roku 2022/2023, žiak 6. triedy, ZŠ s MŠ Školská 439/12, Dolná Krupá

CENA ĽUDIA ĽUDOM

1.miesto

Timea zachránila naraz dva ľudské životy

Chcem Vám predstaviť moju vnučku Timeu Matejovú, ktorá zachránila 2 ľudské životy: svoju mamku Dominiku Matejovú, ktorá týždeň po pôrode dostala cievnú mozgovú príhodu, a svoju sestričku Vandu Matejovú, ktorá mala v ten deň len jeden týždeň (narodila sa 9. mája 2023). Bolo to 15. mája 2023, keď Timka bola s mamkou a maličkou sestričkou Vandou, a s mamkiným bratom v Košiciach na kontrolnom vyšetrení na novorodeneckom oddelení UN L. Pasteura, Rastislavova 43, Košice. Po

príchode domov si jej mamka sadla na sedačku a išla koiť maličkú Vandičku. Nič nenasvedčovalo tomu, že sa blíži k veľkej tragédii. Timka si sadla oproti do kresla, keď tu zrazu zbadala, že sa s mamkou niečo deje. Pozerala do neznáma a zbadala, že vytočilo mamke ústa. Ešte jej povedala, že „mamka nesranduj“, keď v tom zbadala, že mamke spadla ľavá ruka, na ktorej mala maličká Vandička opretú hlavičku. Duchaprítomne skočila a aj keď ju ešte nikdy nedržala, vzala ju na ruky a položila na stôl. V tom mamka už padala na zem. Okamžite volala ockovi, ktorý pracuje v Dánsku, čo sa stalo, a rýchlo volala záchranku. Medzitým ocko volal susedom a rodičom. Timka vytočila číslo záchranky a povedala, čo sa stalo. Celý čas až do príchodu záchranky robila podľa ich pokynov, čo bolo treba. Mamka sa neprebrala vôbec. Záchranka prišla veľmi rýchlo, mamku vzali do nemocnice, kde ju okamžite operovali, čím jej zachránili život a nedošlo k tomu najhoršiemu. Pred odchodom záchranári Timke poďakovali, že sa zachovala veľmi statočne a zachránila tak dva ľudské životy.

List napísala Mária Lietavová – Timeina babka, skutok vykonala Timea Matejová, v šk. roku 2022/2023, žiačka 6.triedy, ZŠ Polianska 1, Košice

CENA ĽUDIA ĽUDOM

2.miesto

Lukáš zachránil život dedovi, ktorý upadol do diabetickej kómy

Keby som mala Lukáša charakterizovať jedným slovom, bola by to rozhodne dobrosrdečnosť. Rozdáva ju všade naokolo, každé ráno ma víta v škole pred vyučovaním s veľkým úsmevom či objatím, ktoré mi dodá takú neskutočnú energiu a výnimočnú silu, akú neviem ani opísať. Bol utorok. Ako každý všedný deň sa Lukáš s bratmi chystal do školy. Mladší brat Tomáško chodí do druhej triedy a najmladší Matúško chodí do špeciálnej škôlky pre autistov. Každé ráno má Lukáš ako najstarší súrodenec veľa povinností, avšak nikdy mu to neprekážalo, s radosťou pomáha svojim rodičom s bratmi, najmä s Matúškom, ktorého starostlivosť si vyžaduje naozaj trepezlivosť a obrovskú lásku. Avšak to ráno to bolo celkom iné, pretože už dlhšie u nich býval aj ich dedo, ktorého si vzali na nejaký čas k nim pre zdravotné komplikácie spojené s cukrovkou. Ranné prípravy pokračovali ako vždy bez problémov. Matúška zaviezol Lukášov ocino do škôlky, Lukášova mamina odišla skoro ráno do práce a Lukáš s bratom dokončovali posledné prípravy pred odchodom do školy. Dedo spal vo vedľajšej izbe a ich mačka Mimi tiež dopíjala ranné mliečko. Obidvaja sa obuli a vyštartovali z dverí smerom do školy, avšak ako otvárali dvere, Mimi vybehla znepokojene na chodbu a Lukáš s Tomášom utekali za ňou, aby im neušla. No vtom sa dvere zabuchli. Vzali Mimi do rúk a hľadali kľúče od bytu. Lukáš si spomenul, že ich nechal na skrinke a rýchlo išli klopať a zvoniť dedovi. Dedo však neotváral. Klopali, zvonili niekoľkokrát a stále neotváral. Mal akýsi zvláštny pocit. Veď deda vždy zobudí aj zvuk akejkolvek muchy či komára, ktorých vždy v noci naháňa po izbe, nešlo mu do hlavy, prečo taký buchot do dverí nepočuje. Tomáš držal s plačom mačku v rukách a Lukáš sa snažil zachovať pokoj a rozmýšľať, čo robiť. Spomenul si, že kľúče od nich majú ešte ich skvelí susedia, tak utekal zvoniť im. Mal šťastie, kľúče si vypýtal a trielil s bratom otvárať dvere. Ako otvoril dvere a vbhol dedovi do izby, videl deda v krčoch v posteli, ktorého neskutočne triaslo. Lukáš zachoval pokoj a letel po telefón, ktorý si nechal na

skrinke, a pritom stopol jeho brata Tomáša na chodbe a poslal ho do školy s tým, že je všetko v poriadku. Nechcel, aby videl deda v takom stave, v akom ho videl on. Držal sa, aby na ňom nebolo vidieť ani trochu zdesenia či neuveriteľného strachu, ktorý ho opájal. Tomáš odišiel do školy a Lukáš volal okamžite záchranku, ktorá prišla rýchlosťou blesku. Keď videl, že záchranka prišla, Lukáš rýchlo letel do školy skontrolovať, či Tomáš prišiel do školy v poriadku. V tom čase po ceste zmobilizoval rodičov a povedal im, čo sa všetko udialo. Záchranári mali naozaj náročnú prácu, pretože prebrať deda bolo podľa ich slov skoro nemožné, cukor mal nemerateľný, avšak o pár minút sa im to predsa len podarilo. Skonštatovali, že keby ho Lukáš ráno nenájde alebo nájde o pár minút neskôr, dopadlo by to celkom iste tragicky. Príbeh, na základe ktorého si čím ďalej tým viac môžeme uvedomiť, že zázraky naozaj existujú, keď máme naše srdcia otvorené.

List napísala Mgr. Lucia Faltejsková – pedagogička, skutok vykonal Lukáš Bubenko, v šk. roku 2022/2023, žiak 5. triedy, ZŠ s MŠ Pavla Demitru, Centrum II 87, Dubnica nad Váhom

CENA ĽUDIA ĽUDOM

3.miesto

Simonka sa snaží nahradiť v rodine matku

Je skoro ráno, zvoní budík a rodičia začnú chystať svoje školopovinné deti do školy. Takto nejako vyzerá bežný začiatok dňa vo väčšine rodín na Slovensku. Toto ale neplatí pre Simonku, žiačku 8. C triedy. Tieto povinnosti sú každodennou súčasťou a samozrejmosťou jej tínedžerského života. Namiesto stretávania sa s rovesníkmi, mimoškolských aktivít a života, ktorý prežívajú deti v tomto veku, Simonka musí zvládať starostlivosť o svoju rodinu. Musela predčasne dospieť, a tak sa stala oporou otcovi, dvom mladším sestrám a nahrádza v rodine rolu matky. Keďže jej otec nie je na tom zdravotne najlepšie, Simonka sa musí dennodenne starať o chod celej domácnosti. K jej hlavným povinnostiam patrí pripraviť, nachystať raňajky a desiatu pre dve mladšie sestry, ktoré takisto navštevujú našu školu. Po vyučovaní odchádzajú spolu domov a Simonke začínajú ďalšie povinnosti, ako pranie a žehlenie bielizne, upratovanie, príprava a kontrola sestier na vyučovanie, starostlivosť o otca, varenie, nákupy a ďalšie iné práce súvisiace s chodom domácnosti. Okrem dvoch mladších sestier musí zvládať a čeliť rôznym situáciám v súvislosti s jej ďalšími staršími, už dospelými súrodencami, ktorí žijú s nimi v spoločnej domácnosti. Popri starostlivosti o svoju rodinu je Simonka ochotná pomáhať aj pri školských a mimoškolských aktivitách. Každé ráno pri skoršom príchode do školy nakrmí zvieratká v akváriu a v teráriách, ktoré sa nachádzajú v našom bio kútiku. Patrí aj k výborným športovkyniam, zúčastňuje sa na tréningoch a športových súťažiach, kde dosahuje výborné výkony a reprezentuje našu školu. Popritom dosahuje aj veľmi dobré vzdelávacie výsledky. Simonka pri akejkoľvek pomoci svojmu okoliu ani raz nezaváha a robí to najlepšie, ako vie. Zvláda veci, ktoré by sme mali problém zvládnuť aj my, dospelí. Je to veľká bojovníčka. Napriek tomu, že Simonka nežije bežný život 14-ročného dievčaťa, stretávame ju vždy pozitívne naladenú a s úsmevom na tvári. Veríme, že je veľa detských činov, ktoré si zasluhujú pozornosť, ale Simonka je pre nás veľkou hrdinkou a vzorom. Často nikto z nás ani netuší, čo musí Simonka zvládať, čím si prechádza, vie iba ona sama. Toto všetko spôsobilo, že v nedávnej dobe sme museli k Simonke do školy zavolať RZP,

ktorá ju následne odviezla do nemocnice na JIS, kde sa potvrdil kolaps a vyčerpanie mladého dospievajúceho dievčaťa. Čakajú ju ešte ďalšie vyšetrenia. Aj napriek všetkému, čo Simonka prežila a prežíva, spolu so svojím otcom sa neustále snažia udržať, aby v ich rodine nič nechýbalo, aby tam prevládal smiech, radosť, spokojnosť a jej dve mladšie sestry zažívali pocit bezpečia, stability a bezstarostného detstva.

List napísali Mgr. Mária Vorčáková, Mgr. Antónia Laštíková – pedagogičky, skutok vykonala Simona Jaššáková, v šk. roku 2022/2023, žiačka 8. triedy, ZŠ s MŠ Oravská Polhora 130

PARTNERI PROJEKTU :

Viac informácií o projekte nájdete na www.detskycin.sk

V prípade záujmu o podrobnejšie informácie, kontaktujte, prosím:

Magdaléna Fábryová, tel: 0907 797 236

magda.fabryova@detskycin.sk

Saša Broadhurst-Petrovická, tel: 0033 671704580

sasa.petrovicka@detskycin.sk